

Op 2 november 2021 Agendapunt

Datum	2 november 2021
Portefeuillehouder	Cees Bijl
Inlichtingen bij	Michel Schoemaker
Telefoon	0628267040
Onderwerp	Algemene Vergadering Begroting IPO Den Haag en BIJ12

Voorstel/gevraagd besluit:

De Algemene Vergadering wordt voorgesteld de door het bestuur van uw vereniging vastgestelde begrotingen 2022 voor IPO Den Haag en BIJ12 goed te keuren.

1. Proces

De begroting 2022 voor IPO Den Haag en BIJ12 die voorligt is de uitkomst van een intensief voorbereidingstraject met het bestuur, uw Staten en de Algemene Vergadering.

Op **20 april** heeft het bestuur van uw vereniging – na bespreking - de kaderbrief 2022 vrijgegeven voor bespreking met Provinciale Staten. **Op 3 mei** heeft de AV de kaderbrief 2022, conform afspraak met uw klankbordgroep P&C, ook ter informatie ontvangen. Tevens zijn de leden van de AV door uw klankbordgroep geweest op het belang van het gesprek door uw commissie/Provinciale Staten met het college van GS over de gezamenlijke ambities. Hierbij was ook aangegeven dat een terugkoppeling van de besprekingen met uw Staten zou plaatsvinden in de bestuursvergadering van juni.

Uw bestuur heeft op **10 juni** geconcludeerd dat er op basis van de besprekingen met uw Staten geen belemmeringen waren om de inhoudelijke ambities in de kaderbrief, inclusief financiële kaders, te vertalen naar de begroting 2022.

De bespreking van de kaderbrief 2022 – het startdocument voor het begrotingsproces – in de eigen provincies had tot doel voor elk College van GS om het inhoudelijk gesprek over wat de provincie gezamenlijk doen te voeren met de eigen Staten. Opdat zo de Staten in de gelegenheid zijn geweest het gesprek te hebben waar de AV later in het jaar bij vaststelling van de begroting ook naar kan verwijzen. Op basis van de procesmatige en inhoudelijke terugkoppeling is door uw bestuur van de vereniging o.a. geconcludeerd dat:

- met de kaderbrief een belangrijke stap is gezet in de continue ontwikkeling van de P&C cyclus;
- eenduidigheid in de vorm waarin de bespreking op de provinciehuizen plaatsvindt tussen GS en PS over de toegevoegde waarde van provinciale samenwerking op inhoudelijke opgaven nog een zoektocht is, terwijl daarbij de waarde van de kaderbrief zich wel heeft bewezen; het cruciaal is voor GS om met de Staten het gesprek te voeren over de betekenis en meerwaarde van de samenwerkende provincies, en daarbij ook helder uit te leggen waarom bepaalde keuzes worden gemaakt door de eigen colleges van GS;
- dat daarbij helpt om in de eigen provinciale begroting de lasten van samenwerking te verantwoorden bij de relevante inhoudelijke opgaven; en
- er geen belemmeringen zijn geconstateerd voor het verwerken van de kaderbrief naar de begroting.

Op 2 november 2021

Agendapunt

Op 22 **juni** heeft de AV de gespreksnotitie ontvangen van het bestuur waarin deze bevindingen waren opgenomen, tezamen met een aantal leerpunten uit het gelopen traject met de kaderbrief. Bij aanbieding van deze gespreksnotitie is aangegeven dat het bestuur daarmee uitvoering gaf aan de gedane toezegging in de AV-vergadering van **20 mei**. Het voeren van het gesprek over de gezamenlijke ambities tussen GS en PS is een groot winstpunt van de afgelopen maanden en een centrale as in de gezamenlijke zoektocht naar een goede werkwijze om de samenwerking tussen de provincies verder te borgen bij alle leden.

Er waren door een aantal Staten inhoudelijke vragen over de kaderbrief gesteld. Deze vragen, inclusief concept-antwoorden zijn zowel aan de leden van het IPO-bestuur aangeboden, als – conform toezegging in de AV-vergadering van **28 juni** – gedeeld met de AV in de nieuwsbrief van 21 juli jl.

Op **8 juli** heeft het bestuur van uw vereniging, gehoord hebbende de colleges van GS, die hun bespreking met de Staten over de kaderbrief daarin hebben meegewogen, alle beleidsopgaven voor 2022 inclusief financiële middelen besproken, en integraal gewogen. Op **2 september** is vervolgens de begroting 2022 formeel vastgesteld en besloten deze ter goedkeuring door te geleiden aan de AV.

2. Context van de begroting 2022

De besluitvorming over de begroting 2022 vindt plaats binnen de context van de formatie-onderhandelingen, de handreiking namens de samenwerkende provincies van een 'overheidscoalitie voor Nederland', de visie van de koepels van de decentrale overheden: "Krachtig Groen Herstel", het nationaal herstel van de covid-pandemie en de vele transitie-uitdagingen (o.a. stikstof, wonen, regionale economie, energie). Dit tevens tegen de achtergrond van een toenemende politieke wens in de Tweede Kamer tot meer centrale regie vanuit het rijk en de wens van de samenwerkende provincies om een assertief en daadkrachtig middenbestuur te zijn. *(Zie ook de apart hiervoor ingerichte IPO-webpagina met de ontwikkelingen binnen de lobby van het formatie-proces, zoals geïntroduceerd in de AV-nieuwsbrief van juli).*

De nieuw te vormen regering zal naar verwachting met een nieuw formatie-akkoord aandacht hebben voor het herstel van Nederland na de covid-pandemie, en voor de transitie-opgaven waar ons land op uitgedaagd wordt. Provincies zijn hierbij onmisbaar. Samenwerkende provincies kunnen daarbij de factor van doorslaggevende betekenis zijn.

Ons eigen Herstelplan Regionale Economie en het aanbod van een overheidscoalitie voor Nederland met "Krachtig Groen Herstel", zijn voorbeelden van de kracht van de samenwerkende provincies. Een koers die - bij doorzetten in 2022 – een assertief middenbestuur laat zien.

Waar we gestaag de covid-crisis achter ons laten, is de stikstofcrisis steeds prangender aanwezig. Binnen de formatie, binnen onze provincies, en ook in onze interprovinciale samenwerking. Stikstofverlaging en natuurherstel is één van de sleutels om de transities waar Nederland toe uitgedaagd wordt voortvarend aan te pakken. Dit biedt een uitgelezen kans om de uitvoeringskracht van de decentrale overheden en specifiek de provincies verder in te zetten.

Op 2 november 2021

Agendapunt

De tendens van het Rijk is naar meer centrale regie op doelbepaling op de transitie in de fysieke leefomgeving, of het nu om wonen, stikstof en natuur of om duurzame energie gaat. Als samenwerkende provincies begrijpen wij die roep, en ondersteunen we die vanuit ons eigen perspectief en maatwerk. Een assertief middenbestuur binnen een overheidscoalitie met regie en commitment van en door elke overheid. Regie van het rijk op heldere nationale integraal afgestemde doelstellingen is daarbij nodig. Binnen de 'overheidscoalitie voor Nederland' hebben wij – de provincies - behoefte aan de volwassen en passende financiële en interbestuurlijke randvoorwaarden zodat wij als provincies onze regierol kunnen pakken, en onze uitvoeringskracht kunnen inzetten om de grote transitie in de fysieke leefruimte voor onze inwoners goed te laten landen.

De begroting 2022 van IPO Den Haag en BIJ12 anticipeert op die krachtige rol van de samenwerkende provincies, en op de context van de herstel- en transitie-uitdagingen. Dit is zichtbaar bij de stikstofproblematiek – zowel bij BIJ12 als IPO Den Haag, maar ook in de groeiende samenwerking tussen de provincies op het gebied van data. Gestut door het programma Interprovinciale Digitale Agenda (IDA) maar uiteraard vanuit de inhoudelijke opgaven en betrokkenheid van de twaalf provincies. Ook hier weer een symbiose tussen de uitvoeringskracht van BIJ12 en de beleidsinhoudelijke insteek van IPO Den Haag.

In 'Krachtig Groen Herstel' hebben de gezamenlijke koepels (IPO, VNG en UvW) begin maart 2021 een handreiking gedaan aan het nieuwe kabinet. Die handreiking bevat een drieluik:

- Concrete gezamenlijke ambities op wonen/stikstof/economisch herstel/klimaat;
- Versterking van integraal gebiedsgericht en opgavegericht werken: decentrale overheden staan voor uitvoeringskracht en een samenhangende aanpak;
- Harde voorwaarden op financiën, uitvoerbaarheid en volwassen verhoudingen.

Deze handreiking is gedaan omdat grote maatschappelijke opgaven alleen met een gezamenlijke inzet van de verschillende overheden aangepakt kunnen worden – de overheidscoalitie van Nederland. De context waarin deze opgaven aangepakt moeten worden is niet eenvoudig. Het vertrouwen van mensen in de overheid staat onder druk en maatschappelijk onbehagen neemt toe.

De samenleving heeft overheden nodig die samenwerken als één overheid en uitvoeringskracht tonen om de grote opgaven slagvaardig, mensgericht en in samenhang verder te brengen. Dit vraagt niet alleen goede samenwerking, maar ook sterke en legitiem handelende overheden.

Voor provincies ligt er bij uitstek een rol door op regionaal schaalniveau te zorgen dat opgaven in samenhang landen op een manier die aansluit bij de kracht van de regio (werktitel: gebiedsgerichte aanpak 3.0). Dit vraagt betere sturing op die integrale samenhang en vereenvoudiging van regionale samenwerking (nu vaak een onsamenhangend geheel aan gebiedsgerichte doorvertalingen van sectoraal beleid). Waarbij het organiseren van een goede democratische legitimatie van zo'n meer integrale belangenafweging een belangrijk punt van aandacht is.

Op 2 november 2021

Agendapunt

Het krachtig(er) vormgeven van zo'n stevige(r) regierol vraagt de komende periode aandacht, zowel van de samenwerkende provincies als van ieder van de twaalf, van de colleges van GS en de Staten. Op het moment van bespreken van onze begrotingsteksten zijn de gesprekken over hoe we met 4 overheden 'als één overheid' kunnen werken en wat daarvoor nodig is in volle gang. Onze ideeën en ervaringen over een 'gebiedsgerichte aanpak 3.0' zijn belangrijke input voor dat gesprek.

De inzet van ons gezamenlijk hierbij is om te kiezen voor een gestructureerde aanpak van 'leren door te doen'. Het gaat immers om een complexe veranderopgave. Dat zal de nodige inzet (ook van middelen) vragen, niet alleen bij de eerdergenoemde grote opgaven (wonen, herstel regionale economie, uitvoering klimaatakkoord/RES, stikstof/natuur/landelijk gebied) maar ook overkoepelend, waarbij bijvoorbeeld gedacht kan worden aan een sterkere inzet van de kennisfunctie, het borgen van de lessen die een aanpak van 'leren door te doen' ons zal opleveren en het versterken van ons vakmanschap waar het gebiedsgericht werken '3.0' betreft.

**Zie de aparte webpagina die we voor de AV hebben aangemaakt met actuele voortgang op het formatie-traject; deze is tevens deelbaar met alle Statenleden.*

3. Begroting 2022

De begroting voor IPO Den Haag is op dezelfde wijze gemaakt als afgelopen jaar met de – conform afspraak afgelopen jaar met de AV – gewenste bijlagen (het "boekwerk"). De begroting voor BIJ12 is in eenzelfde vorm als de afgelopen jaren opgesteld. De meerjarenraming maakt integraal onderdeel uit van de begroting.

De begroting IPO Den Haag en BIJ12 geeft de financiële vertaling van de interprovinciaal overeengekomen ambities, besluiten en uitvoeringsopdrachten.

In vergelijking met de kaderbrief 2022 is de begroting IPO Den Haag op een punt aangepast en dat betreft de financiële paragraaf stikstof (beleidsopgave 3.9). In de kaderbrief 2022 voor BIJ12 was daar een PM-post opgenomen. In de vergadering van het bestuur van uw vereniging op 8 juli is besloten tot het bestendigen van de gezamenlijke aanpak van de stikstof-problematiek die 1,6 miljoen hoger uitvalt dan geraamd in de kaderbrief. De verdeling van deze programma- en personeelskosten over IPO Den Haag en BIJ12 wordt de komende maanden uitgewerkt en in de Voorjaarnota 2022 verwerkt. Hieronder in het kader ziet u op hoofdlijnen de onderbouwing van het bestuur voor de aanpassing ten aanzien van Stikstof.

Stikstof

In het afgelopen jaar is enorme vooruitgang geboekt in de samenwerking en krachtenbundeling van de provincies bij de stikstof-opgave. De gezamenlijke werkwijze

Op 2 november 2021

Agendapunt

heeft geleid tot – waar gewenst en/of noodzakelijk – een gedeeld, efficiënt en slagvaardig optreden, ook richting het rijk.

Resultaten die vanuit de samenwerking zijn behaald zijn o.a. het stikstofregistratiesysteem (meer vergunningen voor woningen), beleidsregels voor intern en extern salderen, opkoop- en beëindigingsregelingen, kaders voor natuurherstelmaatregelen en het opstellen van gebiedsplannen. De samenwerking heeft geresulteerd in een betere onderlinge afstemming tussen de provincies, en een meer zorgvuldige voorbereiding van de besluitvorming – vooral tussen de provincies en het rijk.

De noodzakelijke transitie om het stikstof-vraagstuk het hoofd te bieden en de daarvoor benodigde ambities en plannen (o.a. natuurherstel) uit de aangenomen wet stikstofreductie en natuurverbetering, vragen om een lange termijn commitment van de provincies. De stikstofopgave zal niet alleen in 2022, maar zeker ook daarna, vragen om een gezamenlijke en structurele inzet van de provincies om te werken aan de doelen van reductie, natuurherstel en economische ontwikkeling.

Dit vereist een bestendige programma-organisatie waarbij een versterkte verbinding tussen stikstof, natuur en andere thema's van de samenwerkende provincies een randvoorwaarde is om tot voortgang en een structurele aanpak van de stikstofproblematiek te komen.

De provincies voeren een eigen provinciaal stikstofbeleid. Hetgeen in de gezamenlijkheid gebeurd is – in opdracht van en in onderlinge afstemming met de twaalf provincies – niet ter vervanging van de eigen verantwoordelijkheid. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het ondersteunen van de provincies in de uitvoering als het gaat om natuurdoelanalyses, het actualiseren van de beheerplannen en habitatkaarten, het borgen van de houdbaarheid van de vergunningverlening, de onderling afstemming van standpunten, beleidsbeïnvloeding en natuurlijk de gezamenlijke belangenbehartiging richting het rijk en de Staten-Generaal.

In de begroting IPO Den Haag zijn – in lijn met de wens van de AV – geen PM-posten opgenomen. Alleen de kosten die met zekerheid zijn te verwachten zijn opgenomen in de begroting, uiteraard wegende dat in de loop van het jaar, zoals altijd maar zeker met een nog te vormen nieuw kabinet, bijstelling van ambities en afspraken en dus ook begroting nodig zal zijn.

In de Meerjarenraming IPO Den Haag is de jaarschijf 2025 toegevoegd. Voor de indexering (stelpost 2023 – 2025) betekent dat een nadeel van 0,4 miljoen in 2025. Tevens is de compensatie Zeeland (beleidsopgave 10.3) rekenkundig doorgetrokken vanuit de behoefte aan een reële meerjarenraming en met de notitie dat hierover nog geen besluitvorming heeft plaatsgevonden. Mede naar aanleiding van een Statenvraag is in de jaarschijf 2023 een stelpost van 0,5 miljoen verwerkt vanuit de verwachting van onderbesteding in een verkiezingsjaar.

Op 2 november 2021

Agendapunt

In de begroting 2022 BIJ12 zijn twee financiële reserveringen opgenomen waarvan het zeer waarschijnlijk is dat er lasten zullen zijn - alleen nu nog op basis van een raming. Definitieve besluitvorming volgt nog. Dit betreft het beheer van het interprovinciaal raamcontract Microsoft, en het beheer van de informatieproducten Externe Veiligheid en Natuur om te voldoen aan de eisen van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Zoals gebruikelijk zullen deze bedragen na definitieve besluitvorming waar nodig gecorrigeerd worden met een eventuele begrotingswijziging via de Voorjaarsnota 2022.

In onderstaande tabellen is voor IPO Den Haag en voor BIJ12 de ontwikkeling van het financieel beeld opgenomen. Het beeld start met de vastgestelde meerjarenraming 2022-2024, aangevuld met de geschetste ontwikkelingen van de kaderbrief 2022 en vervolgens de aanvullingen naar de begroting.

IPO Den Haag

	Begroting 2021	Begroting 2022	Meerjarenraming		
			2023	2024	2025
Saldo BGR2021 en mjr 2022-2024	30.543	30.555	21.443	21.733	21.733
Bij: Saldo Voorjaarsnota	159				
Bij: Saldo Kaderbrief 2022		3.322	4.662	4.097	4.047
Vetrekpunt BGR2022	30.702	33.877	26.105	25.830	25.780
Saldo BGR2022	30.702	35.459	33.884	34.110	34.443
Verschil met Vertrekpunt BGR2022	0	1.582	7.779	8.280	8.663
Verklaring verschil					
* Stikstof hogere lasten (3.9)		1.546	1.546	1.546	1.546
* Verkiezingsjaar 2023 stelpost lasten (10.1)			-500		
* Tekort stelpost LP-compensatie (10.2)		36	33	34	417
* Doortrekken compensatie Zeeland (10.3)			6.700	6.700	6.700
Verklaard verschil	0	1.582	7.779	8.280	8.663

x € 1.000

BIJ12

	Begroting 2021	Begroting 2022	Meerjarenraming		
			2023	2024	2025
Saldo BGR2021 en mjr 2022-2024	52.960	52.840	52.477	52.477	51.477
Bij: Saldo Voorjaarsnota	3.200				
Bij: Saldo Kaderbrief 2022		6.242	7.464	7.824	7.024
Vetrekpunt BGR2022	56.160	59.082	59.941	60.301	58.501
Saldo BGR2022	56.160	61.338	61.880	62.240	60.440
Verschil met Vertrekpunt BGR2022	0	2.256	1.939	1.939	1.939
Verklaring verschil					
* Hogere lasten raamcontract MS		130	130	130	130

Op 2 november 2021

Agendapunt

* incidentele lasten interne organisatie	250			
* structurele lasten interne organisatie	50	50	50	50
* Toevoeging pers lasten interne organisatie*	140	140	140	140
* Kosten SDI niet in overzicht kaderbrief	98	98	98	98
* kosten LGR niet in overzicht kaderbrief	70			
* Bijdrage LNV tbv NDFF	800	800	800	800
* Indexering	718	718	718	718
Verklaard verschil	0	2.256	1.936	1.936

X € 1.000

4. Voorbereiding

De AV wordt de begroting 2022 aangeboden na vaststelling door het bestuur van uw vereniging. In januari 2021 is, op voorstel van uw P&C klankbordgroep, de AV-vergadering voor agendering van de begroting naar achteren geschoven zodat meer tijd beschikbaar is voor de voorbereiding op de vergadering in uw provincie. De begroting wordt geagendeerd voor de vergadering van 2 november. Met separate aanbieding van de begroting aan de AV, dat wil zeggen nog niet met een agenda voor de vergadering, is er ruim acht weken beschikbaar voor de voorbereiding van de bespreking op 2 november.

Zoals te doen gebruikelijk is – in aanvulling op de intensieve voorbereiding van deze begroting met het bestuur, uw Staten en de AV - voorzien in twee briefings om alsnog technische vragen te stellen over de begroting. Deze briefings zullen online plaatsvinden op:

- 11 oktober tussen 18:00 en 19:00
- 12 oktober tussen 17:00 en 18:00

Voorafgaand aan de briefings is een bijeenkomst met uw penningmeester en de klankbordgroep voorzien 28 september. Op 5 oktober vind er een AV-vergadering plaats. Gelet op de (te) korte aanbiedingstermijn is er (zoals hierboven aangegeven) expliciet voor gekozen op deze vergadering niet de begroting 2022 te agenderen.

Voor vragen over afwegingen in het IPO-bestuur t.a.v. deze voorliggende begrotingen kunt u kunt als AV lid terecht bij uw provinciale lid van het IPO-bestuur.

Voor nadere provinciespecifieke inhoudelijke vragen over de begroting, de inhoudelijke ambities en afwegingen daarbij van de provincie – eventueel in aanvulling op hetgeen gewisseld voor het zomerreces en opgenomen in de nieuwsbrief van de AV van juli – geldt dat het specifieke college van GS hiertoe aanspreekpunt zijn.

5. Plek in de P&C Cyclus

Op 2 november 2021

Agendapunt

In de Planning & Control cyclus plant, stuurt en verantwoordt het bestuur van de vereniging de uitvoering van de werkzaamheden die de samenwerkende provincies hebben belegd bij de vereniging van de gezamenlijke provincies (IPO), bestaande uit IPO-Den Haag en BIJ12. Bij IPO-Den Haag gaat het vooral om beleidskeuzes ten aanzien van de belangenbehartiging en bij BIJ12 over uitvoering en ondersteuning van de opdrachten van de gezamenlijke provincies. In beide gevallen betreft het werkzaamheden die bij IPO Den Haag en/of BIJ12 zijn of worden ondergebracht om op deze wijze de gedeelde provinciale opgave efficiënter en effectiever uit te voeren.

Bijlagen

1. Begroting IPO Den Haag 2022
2. Jaarplan en begroting BIJ12 2022
3. Vergaderschema 2022 inclusief P&C producten

Algemene vergadering

Interprovinciaal Overleg
van, voor en door provincies

Op 2 november 2021

Agendapunt